

Situacijska Soba

**** SPOR V JUŽNOKITAJSKEM MORJU ****

Časovnica pregleda: od 11. aprila 2023 do 23. aprila 2023.

[To poročilo je napisano na osnovi javno dostopnih virov, ki so odraz trenutnega stanja, ki se lahko hitro spremeni.]

Povzetek analize stanja:

- 11. aprila je tajvanska predsednica Tsai Ing-wen obsodila tridnevne kitajske vojaške vaje v Tajvanski ožini in okoli Tajvana, češ da Kitajska ravna neodgovorno in, da ogroža regionalno stabilnost. Vaje so se začele potem, ko je predsednica Tsai obiskala ZDA in se srečala s predsednikom ameriškega predstavniškega doma Kevinom McCarthyjem. Tajvanska vojska je isti dan opazila tudi med 35-91 letal kitajske Ljudske Osvobodilne Armade (PLA) in med 8-12 plovil kitajske mornarice PLA (PLAN) okoli otoka, poročajo različni viri, kljub uradnemu koncu vaj dan prej.
- Na omenjene kitajske vojaške vaje se je odzval tudi japonski obrambni minister Yasukazu Hamada, ki jih je označil za zastrašujoče urjenje prevzemanja nadzora nad Tajvanom njegeove okolice v zraku in na morju. Dodal je, da je Kitajska s svojimi dejanji pokazala, da ima nepopustljiv pristop do svoje politike glede neodvisnosti Tajvana.
- Na isti dan so ZDA in Filipini v bližini Južnokitajskega morja in Tajvanske ožine začele eno največjih skupnih vojaških vaj v zadnjih desetletjih, imenovano Balikatan, kar v filipinskem jeziku Tagalog pomeni stati skupaj z ramo ob rami. Vaje, ki sicer potekajo vsako leto, bodo trajale do 28. aprila in bodo tokrat vključevale več kot 17.600 pripadnikov oboroženih sil, vključno z 12.200 ameriškiimi, 5400 filipinskimi in 111 avstralskimi vojaki.
- Vaje Balikatan, so najverjetneje neposreden odgovor na kitajske vojaške vaje okoli Tajvana, medtem ko jih ameriška administracija opisuje kot krepitev zavezništva med različnimi državami za boj proti širjenju kitajskega vpliva. Vaje bodo vključevale operacije v zraku, na morju in na kopnem, medtem ko so vojaški uradniki pojasnili, da bodo uporabili ameriške vojaške ladje, protizračne sisteme Patriot, raketne lansirne sisteme HIMARS in protitankovsko orožje, kot so rakete Javelin.
- Prav tako je 11. aprila kitajski predsednik Xi Jinping razglasil kitajske vojaške vaje za uspešno predstavitev zračnih in pomorskih zmogljivosti PLA in PLAN ter pozval k večjemu številu vojaških bojnih vaj v prihodnosti, z namenom priprave PLA za obrambo kitajske ozemeljske suverenosti, zaščito njenih nacionalnih interesov, in regionalne stabilnosti. Kitajski uradniki so ponovno obsodili tudi potovanje predsednice Tsai Ing-wen v ZDA, češ da so tajvanski separatisti okrepili sodelovanje z zunanjimi silami in da Tajvan deluje provokativno.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

- 12. aprila so kitajski uradniki izjavili, da bo tridnevno območje prepovedi letenja severno od Tajvana, predvideno za naslednji teden, skrajšano na samo 27 minut. Po navedbah tajvanskega obrambnega ministrstva naj bi bilo območje prepovedi letenja vzpostavljeno za morebitne dejavnosti v zraku/vesolju, vključno z izstrelitvijo satelitov. Če bi območje prepovedi letenja trajalo tri dni, kot je bilo načrtovano, bi to resno vplivalo na letalski promet med severozahodno in jugovzhodno Azijo.
- Istega dne so japonski analitiki izjavili, da je nedavni obisk francoskega predsednika Emmanuela Macrona in predsednice Evropske komisije Ursule von der Leyen na Kitajskem razburil japonske politične in diplomatske kroge zaradi komentarjev predsednika Macrona o Južnokitajskem morju in Tajvanu.
- Prav tako je 12. aprila tajvanska vladajoča politična stranka imenovala sedanjega podpredsednika Williama Laija za kandidata za predsedniške volitve naslednje leto. Znano je, da podpredsednik Lai bolj odkrito zagovarja neodvisnost Tajvana od Kitajske kot sedanja predsednica Tsai Ing-wen in da bi njegova izvolitev lahko še dodatno zaostri kitajsko-tajvanske odnose.
- Nedavno uhajanje zaupnih ameriških obveščevalnih dokumentov, ki je sprožilo številne zaskrbljene odzive zlasti pri zaveznikih ZDA, je pokazalo, da je Kitajska preizkusila in v uporabo spravila novo hiperzvočno raketo daljšega dosega, ki bi se lahko prebila tudi skozi protibalistično obrambo ZDA. Med preizkusom naj bi hiperzvočna raketa DF-27 letela približno 12 minut in preletela 2100 kilometrov, druga obveščevalna poročila pa ocenjujejo, da ima raketa doseg med 5000-8000 kilometri in lahko zadene tako kopenske kot pomorske cilje daleč onkraj kitajske t.i. Druge otoške verige. Isti dokumenti, ki se nanašajo tudi na možnosti invazije na Tajvan, kažejo, da je PLAN nedavno začela uporabljati novo jurišno ladjo za prevoz helikopterjev.
- Razkriti dokumenti kažejo tudi na to, da je Tajvan veliko bolj ranljiv za kitajske zračne napade, kot so trdili ameriški vojaški uradniki in, da kitajska vojaška taktika ovira zmožnost ZDA, da te ocenijo, kje točno bi lahko sile PLA pristale na tajvanski obali.
- 15. aprila je tajvanski podpredsednik William Lai dejal, da bo vojna za Tajvan povzročila globalno katastrofo in da Kitajska ne bo izključena iz škode, ki bi jo ta vojna povzročila.
- Istega dne je Vietnam obiskal ameriški državni sekretar Anthony Blinken, skoraj 50 let po tem, ko so zadnje ameriške enote zapustile Južni Vietnam. ZDA in Vietnam želita še dodatno okrepiti svoje sodelovanje za omejevanje kitajskega vpliva v jugovzhodni Aziji. Blinken je tudi potrdil dogovor, da bodo ZDA v vietnamski prestolnici Hanoj zgradile 1,2 milijarde dolarjev vreden veleposlaniški kompleks. ZDA vidijo Vietnam kot ključni del svoje strategije v Južnokitajskem morju.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

- 17. aprila je ameriški rušilec USS Milius priplul skozi Tajvansko ožino, le nekaj dni po tem, ko je kitajska vojska v tej regiji končala vojaške vaje. Sedma flota ameriške mornarice je dogodek opisala kot rutinsko pot, ki jo dovoljuje mednarodno pomorsko pravo.
- 18. aprila je predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen v Evropskem parlamentu podala izjavo o strategiji EU do Kitajske in njenem naraščajočem svetovnem vplivu. EU je zaskrbljena zaradi vojaške eskalacije v Tajvanski ožini in podpira mir, stabilnost in trenutni status quo glede razmer v Južnokitajskem morju.
- Istega dne so zunanji ministri držav članic G7 pozvali Kitajsko, naj se vzdrži groženj, prisile, ustrahovanja in uporabe sile v Južnokitajskem morju. Izrazili so tudi zaskrbljenost zaradi napetosti v Vzhodno- in Južnokitajskem morju, naraščajoče militarizacije v Indo-Pacifiški regiji ter podali skupno izjavo o razmerah na Tajvanu.
- 20. aprila je Vietnam znova protestiral proti vsakoletni enostranski kitajski prepovedi ribolova v velikem delu Južnokitajskega morja, ki naj bi bila potrebna za izboljšanje ekoloških razmer in spodbujanja trajnostnega ribolova v regiji. Ta prepoved zajema območje, ki vključuje dele vietnamske izključne ekonomske cone in sporne Paracelske otoke, ki si jih lastita obe državi.
- 22. aprila sta se filipinski predsednik Ferdinand Marcos mlajši in njegov zunanji minister srečala s kitajskim zunanjim ministrom Qin Gangom z namenom razprave o reševanju pomorskih problemov držav v Južnokitajskem morju. Ta dogodek je zadnji v vrsti pomembnih srečanj med filipinsko vlado in ameriški ali kitajski uradniki.

Analizo pripravil: **Gregor Črnugelj**

*Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.
Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.*

Viri/Dodatno branje:

Davidson, H. in Hawkins, A. (12. april 2023). China appears to backtrack over no-fly zone near Taiwan. The Guardian. Dostopno prek <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/12/taiwan-president-defends-us-trip-as-island-set-to-begin-its-own-military-drills>

EU's von der Leyen addresses lawmakers on China ties. (18. april 2023). DW. Dostopno prek <https://www.dw.com/en/eus-von-der-leyen-addresses-lawmakers-on-china-ties/a-65354242>

Guarascio, F. (20. april 2023). Vietnam opposes China's unilateral South China Sea fishing ban. Reuters. Dostopno prek <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/vietnam-opposes-chinas-unilateral-south-china-sea-fishing-ban-2023-04-20/>

Hazell, W. in Sabur, R. (15. april 2023). Taiwan highly vulnerable to Chinese air attack, leaked documents show. The Telegraph. Dostopno prek <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/04/15/taiwan-vulnerable-chinese-air-attack/>

Lee, M. (15. april 2023). US, Vietnam pledge to boost ties as Blinken visits Hanoi. AP News. Dostopno prek <https://apnews.com/article/us-vietnam-blinken-china-b208e75ba674ae7f6c77e481f818031a>

McCarthy, S. in Stambaugh, A. (18. april 2023). G7 foreign ministers show unified front as they condemn Russia's war, call out China's 'coercion'. CNN. Dostopno prek <https://edition.cnn.com/2023/04/18/asia/g7-foreign-ministers-meeting-japan-taiwan-ukraine-intl-hnk/index.html>

Morales, N. J. (22. april 2023). Philippines, China to set up more lines of communication to resolve maritime issues. Reuters. Dostopno prek <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/differences-south-china-sea-are-not-sum-total-philippines-china-relations-2023-04-22/>

Rogin, J. (13. april 2023). The most shocking intel leak reveals new Chinese military advances. The Washington Post. Dostopno prek <https://www.washingtonpost.com/opinions/2023/04/13/china-hypersonic-missile-intelligence-leak/>

Ryall, J. (12. april 2023). Macron's comments in China cause concern in Japan. DW. Dostopno prek <https://www.dw.com/en/macrons-comments-in-china-cause-concern-in-japan/a-65287289>

Taiwan's president condemns China drills as irresponsible. (11. april 2023). Al Jazeera. Dostopno prek https://www.aljazeera.com/news/2023/4/11/taiwans-president-condemns-china-drills-as-irresponsible?traffic_source=KeepReading

Taiwan's ruling party picks William Lai as presidential candidate. (12. april 2023). Al Jazeera. Dostopno prek https://www.aljazeera.com/news/2023/4/12/taiwans-ruling-party-picks-william-lai-as-presidential-candidate?traffic_source=KeepReading

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

EVRO-ATLANTSKI SVET SLOVENIJE
EURO-ATLANTIC COUNCIL OF SLOVENIA

US and Philippines launch biggest joint drills yet in South China Sea. (11. april 2023). The Guardian.
Dostopno prek <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/11/us-and-philippines-launch-biggest-joint-drills-yet-in-south-china-sea>

US warship sails through Taiwan Strait following China war games. (17. april 2023). Al Jazeera. Dostopno prek <https://www.aljazeera.com/news/2023/4/17/us-warship-sails-through-taiwan-strait-following-china-war-games>

War Would Bring Disaster to China, Too, Taiwan Vice President Says. (15. april 2023). VOA News. Dostopno prek <https://www.voanews.com/a/war-would-bring-disaster-to-china-too-taiwan-vice-president-says-/7052119.html>

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.
Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.